

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
ЧЕТИРИДЕСЕТ И ОСМО НАРОДНО СЪБРАНИЕ

НАРОДНО СЪБРАНИЕ	
Вх. №	48-254-01-39
Дата	28.10.2022 г.

ДО

ПРЕДСЕДАТЕЛЯ НА

48-то НАРОДНО СЪБРАНИЕ

55
12
/m

УВАЖАЕМИ Г-Н ПРЕДСЕДАТЕЛ,

На основание чл. 87, ал. 1 от Конституцията на Република България и чл. 70, ал. 1, т. 1 от Правилника за организацията и дейността на Народното събрание, внасяме проект на Закон за изменение и допълнение на Закона за чужденците в Република България, ведно с мотиви и предварителна оценка на въздействието към него.

Молим законопроектът да бъде представен за разглеждане и обсъждане по установения ред.

28.10.2022 г.

гр. София

ВНОСИТЕЛИ:

Борислав Борисов
Ивайло Митов
Николай Митов
Любен Ивков
Мария Димитрова
Димитър Кайдженов
Владислав Пачев
Умита Мутафчиева
Красна Иванова

Uban Benzab Benzab

Arauc Br. Caabab C

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
ЧЕТИРИДЕСЕТ И ОСМО НАРОДНО СЪБРАНИЕ

ПРОЕКТ !

Закон за изменение и допълнение на Закона за чужденците в Република България

(обн., ДВ, бр. 153 от 1998 г.; изм., бр. 70 от 1999 г., бр. 42 и 112 от 2001 г., бр. 45 и 54 от 2002 г., бр. 37 и 103 от 2003 г., бр. 37 и 70 от 2004 г., бр. 11, 63 и 88 от 2005 г., бр. 30 и 82 от 2006 г., бр. 11, 29, 52, 63 и 109 от 2007 г., бр. 13, 26, 28 и 69 от 2008 г., бр. 12, 32, 36, 74, 82, 93 и 103 от 2009 г., бр. 73 от 2010 г., бр. 9 и 43 от 2011 г., бр. 21 и 44 от 2012 г., бр. 16, 23, 52, 68, 70 и 108 от 2013 г. и бр. 53 от 2014 г., бр. 14, 79 и 80 от 2015 г., бр. 15, 33, 97, 101 и 103 от 2016 г., бр. 97 от 2017 г., бр. 14, 24, 56, 77 от 2018 г., бр. 1 и 24 от 2019 г., бр.17, бр.28, бр.44, бр.60, бр.89 и ДВ. бр.98 от 2020 г., бр.21 от 2021 г., бр. 22 от 2022 г.)

§ 1. В чл. 24п се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 1 думата “министерството” се заменя с “министъра” и изразът “и след издаване на визата за дългосрочно пребиваване са станали съдружници или акционери в българско търговско дружество, и които притежават не по-малко от 50 на сто от капитала на дружеството, чийто предмет на дейност е заявеният при издаване на удостоверение” се заменя с “притежават достатъчно средства за издръжка в страната, в размер, не по-малък от минималната месечна работна заплата за срока на пребиваване на територията на Република България, и имат задължителна здравна застраховка за срока на пребиваване съгласно законодателството на Република България”.

2. Създават се нови ал. 2 - 4:

“(2) В едномесечен срок от издаване на разрешението по ал. 1 чужденецът трябва да е станал едноличен собственик на капитала или съдружник или акционер, притежаващ не по-малко от 10 на сто от капитала, в българско търговско дружество, чийто основен предмет на дейност е заявеният при издаване на удостоверение за високотехнологичен и/или иновативен проект.

(3) Удостоверението за високотехнологичен и/или иновативен проект се издава от министъра на иновациите и растежа или оправомощено от него лице, по предложение на експертен съвет към него и важи до отнемането му или доброволен отказ на чужденеца от него.

(4) За издаване на удостоверението за високотехнологичен и/или иновативен проект чужденецът подава по електронен път в Министерството на иновациите и растежа

заявление на български или английски език, към което прилага документите, посочени в наредбата по ал. 6. Не повече от четирима чужденци имат право да кандидатстват за издаване на удостоверение с общ високотехнологичен и/или иновативен проект.”

3. Досегашната ал. 2 става ал. 5, като думите “неизпълнение на изискванията за издаване на удостоверение” се заменят с “отнемане на удостоверение”, а в края след думата “пребиваване се добавя “в 3-дневен срок от установяване на промяната”.

4. Досегашната ал. 3 става ал. 6, като думата “удължаване” се заличава.

5. Създават се ал. 7-9:

“(7) Разрешение за продължително пребиваване могат да получат и членовете на семейството на чужденец по ал. 1 на основание чл. 24, ал. 1, т. 13 за срока на разрешението за пребиваване на чужденеца, ако отговарят на условията по чл. 24, ал. 2.

(8) Удостоверението по ал. 1 се създава, съхранява и изпраща в електронен вид и се вписва в регистър, воден от министъра на иновациите и растежа.

(9) Експертният съвет по ал. 3 е съвет по чл. 45, ал. 1 от Закона за администрацията към министъра на иновациите и растежа, който дава становища по:

1. представени проекти, кандидатстващи за издаване на удостоверение за високотехнологичен и/или иновативен проект;
2. искания за внасяне на промени в одобрени проекти;
3. представени отчети за дейността на чужденци, на които са издадени удостоверения за високотехнологичен и/или иновативен проект.”

§ 2. В параграф 1 от Допълнителните разпоредби се създават т. 22 и 23:

“22. “Високотехнологичен проект” е проект, който предвижда осъществяване на основната икономическа дейност в един от следните раздели за високотехнологични производства и услуги, съгласно национален класификатор, приет на основание чл. 9, т.9 от Закона за статистиката: производство на лекарствени вещества и продукти; производство на компютърна и комуникационна техника, електронни и оптични продукти; далекосъобщения; дейности в областта на информационните технологии; информационни услуги; научноизследователска и развойна дейност.

23. “Иновативен проект” е проект, който осигурява иновативност и пазарна приложимост на съответната иновация изпълнявайки поне едно от следните условия:

- иновацията е защитена с валиден патент за изобретение;
- иновацията е защитена с валидно свидетелство за регистрация на

полезен модел;

- иновацията е защитена с валидно свидетелство за регистрация на промишлен дизайн;

- предлаганата иновация представлява новост на световния/европейския пазар и превъзхожда алтернативните решения.

ЗАКЛЮЧИТЕЛНА РАЗПОРЕДБА

§ 3. Министърът на иновациите и растежа издава наредбата по чл. 24п, ал. 6 в тримесечен срок от влизане сила на този закон.

Законът е приет от 48-ото Народно събрание на 2022 г. и е подпечатан с официалния печат на Народното събрание.

ВНОСИТЕЛИ:

Бонислав Бониславов
Иван Миров
Димитър Моравов
Любен Цветков
Марин Димитров
Здравко Кайсефов
Владимир Павлов
Иван Мутафчиев
Стефан Методиев
Иван Белчев
Атанас Вацлав

МОТИВИ

към Закон за изменение и допълнение на Закона за чужденците в Република България

1. Причини, които налагат приемането на законопроекта

С настоящите предложения за изменения и допълнение в Закона за чужденците в Република България и правилника за прилагане към него се предлага приемането на промени, целящи актуализиране и прецизиране на разпоредбите на закона, които уреждат получаването на разрешение за продължително пребиваване в страната въз основа на издадено удостоверение за високотехнологичен и/или иновативен проект, наречен "Стартъп виза", сред които:

- Актуализация на условията и реда за получаване на разрешение за продължително пребиваване въз основа на издадено удостоверение за високотехнологичен и/или иновативен проект, наречен "Стартъп виза";
- Създаване на ефективни механизми за проверка наличието на основание за получаване на разрешение за продължително пребиваване в хипотезата на чл. 24п, ал. 1 от Закона за чужденците в Република България;
- Създаване на възможност за членовете на семейството на притежател на разрешение за продължително пребиваване на основание чл. 24п, ал. 1 от Закона за чужденците в Република България, да получат разрешение за пребиваване в страната за срока на пребиваване на титуляра.

Съществена част от предложените нови моменти попълват настоящи нормативни празноти, които създават пречки за ефективно прилагане на закона в тази му част. Предвижда се удостоверението за високотехнологичен и/или иновативен проект да се издава от министъра на иновациите и растежа, с оглед същността и нуждите, които обслужва това удостоверение. Установяват се нови задължения за чужденците да докажат, че разполагат с достатъчно средства за издръжка за срока на престоя си в Република България, както и че същите имат задължителна здравна застраховка за същия срок. Едновременно с това се поставя и изискване за регистрация като съдружник или акционер в българско търговско дружество в едномесечен срок от получаване на разрешението за пребиваване. Изрично се поставя изискване за представяне на доказателства във всички случаи. Стриктното спазване на новите условия се гарантира чрез създаване на възможност за отнемане на удостоверението за високотехнологичен и/или иновативен проект при неизпълнението им, като отнемането на удостоверението ще доведе и до отпадане на основанието за пребиваване на чужденеца в страната ни.

2. Целите, които се поставят с приемането на законопроекта:

Основната цел на предложените изменения и допълнения е оптимизиране и реформиране както на самата процедура по издаване на удостоверение за високотехнологичен и/или иновативен проект, наречено "Стартъп виза", така и на следващите от нея условия за получаване на разрешение за продължително пребиваване в тази хипотеза.

Приемането на работеща процедура за стартър визата поставя България на световната стартър сцена и дава възможност на страната да се състезава, на равни начала, с другите страни за привличане на бизнес и талант в нашата страна. Никой чужденец не би могъл да мисли за правенето на иновативен технологичен бизнес в България, ако уреждането на статута му е съпроводено със законови неуредици и дълга и тромава административна процедура. Наличието на ясна, бърза и ефективна процедура по получаване на стартър виза е нещо, което всеки чуждестранен предприемач търси, когато отива в някоя друга страна и когато тази процедура съществува това е знак, че за съответната страна стартърите са важни и се работи за подобряване на средата за тях.

Отделно от горното, важно е да се отбележи и че увеличението на броя стартър компании в България несъмнено ще доведе и до добиване на ценен ноу-хау (know-how) от успешните стартър екосистеми извън страната. Българските предприемачи все още имат сериозен дефицит на: а) умения за продажби, както на корпоративно ниво, така и на крайни клиенти; б) умения за излизане на нови пазари; в) достъп до ментори; г) достъп до т.н. бизнес ангели; г) достъп до талант; д) ноу-хау за конкретни индустрии с висока добавена стойност.

Въвеждането на работеща законова процедура, която привлича граждани на трети страни и впоследствие инвестиции в регистрирани в България дружества, развиващи продуктите и услугите с висока добавена стойност, ще нареди страната до други страни-членки като Холандия, Франция, Естония, Финландия, Дания, Испания, Ирландия и други, като една от най-желаните дестинации за развиване на бизнес и релокация на хора.

В контекста на войната в Украйна и трайните последиците от нея, приемането на работеща процедура за Стартър виза е отговор и на наплива от бизнес ориентирани хора, които идват към страната. Освен бежанци от Украйна към България идват все повече хора от Молдова, Беларус и Русия, които искат да прехвърлят бизнеса си тук. Най-често това е технологичен бизнес и когато е в по-начална фаза от своето развитие, се третира като стартър компания. Липсата на работеща процедура за получаване на стартър виза в момента затваря вратата за тези работодатели, които сами имат желание да бъдат в България и да помогнат на нашата икономика и ги насочва към други държави.

За реализиране на заложените със законопроекта цели се предлага да се изменени и допълни Закона за чужденците в Република България като се въведат нови текстове на чл. 24п, структурирани в седем алинеи. Ведно с промените в закона се предвижда допълнение в Правилника за прилагане към същия закон с цел запълване на нормативна празнина при процеса по кандидатстване за разрешение за пребиваване въз основа на издадена стартър виза.

В алинея първа на чл.24п от законопроекта са залегнали изискванията към всеки чужденец, който желае да получи разрешение за пребиваване на основание издадена стартър виза. Изрично е предвидено, че стартър визата се издава от министъра на иновациите и растежа по смисъла на ресорната принадлежност на подобен документ. Вменени са и изисквания към чужденеца да докаже наличието на достатъчно средства за издръжка за срока на пребиваване, както и валидна здравна застраховка. Тези изисквания са поставени с цел да се избегне ненужно натоварване на българската здравна и социалноосигурителна система.

Алиния втора въвежда условие за чужденецът да се регистрира като съдружник/акционер/едноличен собственик на капитала в българско търговско дружество, чийто предмет на дейност е заявеният при издаване на удостоверение за високотехнологичен и/или иновативен проект. Това условие минимизира риска от това, чужденецът да развива своя проект в България без да официално да извършва търговска дейност и произтичащите от това други задължения (напр. плащане на данъци, подаване на финансови отчети и т.н.).

В следващите алинеи трета и четвърта се посочват основните параметри по издаването на стартър визата - органът, който я издава, проверката на чиято база се издава и уредба на процеса на кандидатстване. Проектът предвижда и приемане на подзаконова уредба - наредба, която да регламентира условията и реда за издаване и отнемане на удостоверение за високотехнологичен и/или иновативен проект, наречено "стартър виза".

Едновременно с горното, законопроекът поставя и ограничение за броя чужденци - до четири лица, които могат да получат стартър виза, съответно разрешение за пребиваване с един общ високотехнологичен и/или иновативен проект. По този начин се неутрализира рискът от злоупотреби с този механизъм за миграция в България.

Проектът предвижда и метод за проверка и контрол на лицата, които са получили разрешение за пребиваване въз основа на издадена стартър виза. В случай че стартър визата бъде отнета от министъра на иновациите и растежа, то впоследствие се отнема и самото разрешение за пребиваване на чужденеца, като по този начин се премахва опасността на територията на страната да пребивават лица, които нямат законно основание.

Изрично е предвидена и възможност за т. нар. "събиране на семейство" в алинея седма от проекта по аналогичен начин с другите подобни текстове в Закона за чужденците в Република България.

На следващо място, в Допълнителните разпоредби на ЗЧРБ се създават точки 22, 23 и 24, които дефинират непознатите за закона понятия "високотехнологичен проект", "иновативен проект" и "експертен съвет".

В заключение в Преходните и заключителни разпоредби на ЗЧРБ се поставя задължение за Министерството на иновациите и растежа да приеме наредбата за издаване и отнемане на удостоверение за високотехнологичен и/или иновативен проект в рамките на 3 месеца от влизане в сила на променения чл. 24п.

3. Финансови средства, необходими за прилагането на новата уредба

Не се предвижда нужда от отпускане на финансови и други средства от държавния бюджет за прилагане на новата уредба.

4. Очаквани резултати от прилагането на новата уредба

Със законопроекта се очаква да се създаде по-голяма гъвкавост и достъпност при получаването на разрешение за пребиваване въз основа на издадена стартър виза,

без да им се създават допълнителни административни пречки за чужденците-предприемачи, което ще направи България привлекателна дестинация за развиване на бизнес, привличане на инвестиции и трайно установяване на хора (борба с демографската криза). В крайна сметка новата уредба директно ще доведе до икономически растеж вследствие наличие на повече иновативни и ориентирани към растеж компании, разработващи продукти и услуги за целия свят, дигитализация на производството и растеж на БВП.

От друга страна, предвидените със законопроекта задължителни изисквания към чужденците за наличие на средства за издръжка, здравна застраховка и регистрация като управител/съдружник в българско търговско дружество, ще предотвратят риска в страната трайно да се установят чужденци, които няма да развиват високотехнологична и/или иновативна дейност.

5. Анализ за съответствие с правото на Европейския съюз

Предложената в законопроекта нова уредба е сравнима с най-добрите практики от други държави-членки на ЕС като Естония, Дания, Франция, като същевременно не противоречи на изискванията на законодателството, хармонизиращо миграцията на хора на европейско ниво.

ВНОСИТЕЛИ:

Борислав Борислав
Иванко Мирев
Наденко Мирев
Любен Велев
Мартин Димитров
Димитър Кайджаров
Владислав Пачев
Улиа Музафиева
Христо Митков
Иван Белив Белив
Атанас Ва Славов

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
ЧЕТИРИДЕСЕТ И ОСМО НАРОДНО СЪБРАНИЕ

Предварителна оценка на въздействието
на Проект на Закон за изменение и допълнение на Закона за чужденците в
Република България

Елементи на оценката	Аргументация
Основания на законодателната инициатива	Проектът на закон съдържа промени в разпоредбите на Закона за чужденците в Република България (ЗЧРБ) и Правилника за прилагане към него, които са насочени към решаване на следните проблеми: 1. Актуализация на условията и реда за получаване на разрешение за продължително пребиваване въз основа на издадено удостоверение за високотехнологичен и/или иновативен проект, наречен “Стартъп виза”; 2. Създаване на ефективни механизми за проверка наличието на основание за получаване на разрешение за продължително пребиваване в хипотезата на чл. 24п, ал. 1 от Закона за чужденците в Република България; 3. Създаване на възможност за членовете на семейството на притежател на разрешение за продължително пребиваване на основание чл. 24п, ал. 1 от Закона за чужденците в Република България, да получат разрешение за пребиваване в страната за срока на пребиваване на титуляра. Към настоящия момент чуждестранните стартъп компании и техните основатели -предприемачи, които идват в България са почти изцяло идващи от страни-членки на Европейския съюз (ЕС). Съответно те са много малко на брой - между 100 и 200 компании средно са в страната, като годишно идват тук не повече от 30-40 стартъпа от ЕС. Шансовете за привличане в България на стартъп компании и предприемачи както от ЕС, така и от трети страни извън ЕС са силно ограничени, поради неконкурентите условия и предпоставки за получаване на стартъп виза и разрешение за пребиваване тук. Следната графика показва добро сравнение за условията за предприемачество в Европейския съюз в рамките на Индустрия 4.0

Елементи на оценката	Аргументация																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																										
	Table 5. Pillar values of the EIDES <table> <tr> <th>Country</th><th>Culture and informal institutions</th><th>Formal institutions, regulation, and taxation</th><th>Market conditions</th><th>Physical infrastructure</th><th>Human capital</th><th>Knowledge creation and dissemination</th><th>Finance</th><th>Networking and support</th><th>EIDES scores</th></tr> <tr><td>Denmark</td><td>100.0</td><td>83.9</td><td>93.7</td><td>98.1</td><td>87.4</td><td>81.9</td><td>68.2</td><td>72.5</td><td>80.7</td></tr> <tr><td>Sweden</td><td>87.4</td><td>74.6</td><td>73.8</td><td>71.7</td><td>85.9</td><td>93.4</td><td>71.4</td><td>66.3</td><td>75.6</td></tr> <tr><td>Luxembourg</td><td>80.4</td><td>100.0</td><td>45.1</td><td>100.0</td><td>68.9</td><td>66.0</td><td>90.2</td><td>80.6</td><td>74.0</td></tr> <tr><td>Ireland</td><td>97.3</td><td>81.4</td><td>51.1</td><td>68.7</td><td>98.4</td><td>75.9</td><td>78.3</td><td>59.2</td><td>72.4</td></tr> <tr><td>Leaders</td><td>91.3</td><td>85.0</td><td>65.9</td><td>94.7</td><td>85.2</td><td>79.3</td><td>77.0</td><td>74.1</td><td>75.6</td></tr> <tr><td>Germany</td><td>72.2</td><td>79.2</td><td>100.0</td><td>61.3</td><td>54.4</td><td>85.6</td><td>57.7</td><td>55.2</td><td>63.8</td></tr> <tr><td>United Kingdom</td><td>80.0</td><td>80.6</td><td>97.4</td><td>63.0</td><td>78.3</td><td>71.8</td><td>96.4</td><td>62.5</td><td>63.7</td></tr> <tr><td>Netherlands</td><td>95.2</td><td>83.1</td><td>69.1</td><td>76.9</td><td>76.1</td><td>95.4</td><td>70.5</td><td>61.4</td><td>62.2</td></tr> <tr><td>Ireland</td><td>69.4</td><td>62.9</td><td>97.7</td><td>43.1</td><td>51.3</td><td>63.0</td><td>52.0</td><td>77.9</td><td>61.3</td></tr> <tr><td>Belgium</td><td>63.4</td><td>51.4</td><td>69.3</td><td>55.3</td><td>53.6</td><td>61.7</td><td>54.2</td><td>56.0</td><td>57.6</td></tr> <tr><td>Austria</td><td>62.5</td><td>61.3</td><td>48.2</td><td>66.7</td><td>54.6</td><td>66.3</td><td>44.7</td><td>45.3</td><td>54.3</td></tr> <tr><td>Malta</td><td>39.3</td><td>67.8</td><td>77.9</td><td>52.4</td><td>47.3</td><td>61.9</td><td>50.5</td><td>59.9</td><td>54.3</td></tr> <tr><td>Estonia</td><td>55.2</td><td>54.7</td><td>30.0</td><td>45.8</td><td>66.9</td><td>46.3</td><td>75.1</td><td>62.3</td><td>51.0</td></tr> <tr><td>France</td><td>53.9</td><td>44.9</td><td>60.8</td><td>49.0</td><td>43.7</td><td>46.4</td><td>50.8</td><td>56.8</td><td>49.6</td></tr> <tr><td>Followers</td><td>65.7</td><td>65.1</td><td>72.3</td><td>57.1</td><td>58.5</td><td>66.5</td><td>62.4</td><td>58.7</td><td>57.5</td></tr> <tr><td>Spain</td><td>36.8</td><td>36.4</td><td>42.4</td><td>48.5</td><td>58.9</td><td>34.6</td><td>47.0</td><td>58.1</td><td>44.2</td></tr> <tr><td>Czech Republic</td><td>45.5</td><td>36.8</td><td>68.9</td><td>39.8</td><td>40.6</td><td>61.1</td><td>39.3</td><td>29.5</td><td>42.3</td></tr> <tr><td>Lithuania</td><td>32.1</td><td>35.7</td><td>47.0</td><td>48.2</td><td>42.9</td><td>31.6</td><td>51.1</td><td>47.3</td><td>40.6</td></tr> <tr><td>Slovenia</td><td>36.4</td><td>36.5</td><td>40.6</td><td>36.7</td><td>43.6</td><td>47.6</td><td>32.5</td><td>42.5</td><td>38.4</td></tr> <tr><td>Portugal</td><td>29.4</td><td>40.2</td><td>30.6</td><td>52.6</td><td>45.1</td><td>35.8</td><td>35.2</td><td>42.2</td><td>38.1</td></tr> <tr><td>Cyprus</td><td>34.1</td><td>45.4</td><td>29.1</td><td>42.5</td><td>31.2</td><td>31.7</td><td>47.5</td><td>39.4</td><td>36.3</td></tr> <tr><td>Catchers-up</td><td>35.7</td><td>38.5</td><td>43.1</td><td>44.7</td><td>43.7</td><td>40.4</td><td>42.1</td><td>43.2</td><td>40.0</td></tr> <tr><td>Poland</td><td>34.5</td><td>32.0</td><td>33.3</td><td>41.0</td><td>29.0</td><td>28.8</td><td>36.9</td><td>31.3</td><td>32.9</td></tr> <tr><td>Latvia</td><td>32.9</td><td>29.6</td><td>26.6</td><td>43.2</td><td>34.2</td><td>25.8</td><td>51.3</td><td>35.7</td><td>32.9</td></tr> <tr><td>Italy</td><td>24.7</td><td>22.5</td><td>31.7</td><td>34.4</td><td>30.1</td><td>34.1</td><td>29.2</td><td>35.4</td><td>32.6</td></tr> <tr><td>Croatia</td><td>25.7</td><td>31.4</td><td>42.0</td><td>30.8</td><td>35.7</td><td>21.8</td><td>30.6</td><td>35.6</td><td>30.5</td></tr> <tr><td>Hungary</td><td>25.0</td><td>30.5</td><td>27.6</td><td>33.6</td><td>34.5</td><td>34.8</td><td>33.4</td><td>31.1</td><td>30.1</td></tr> <tr><td>Slovakia</td><td>35.7</td><td>29.4</td><td>33.5</td><td>19.8</td><td>34.4</td><td>37.1</td><td>37.0</td><td>21.9</td><td>29.9</td></tr> <tr><td>Greece</td><td>25.7</td><td>20.3</td><td>26.4</td><td>24.3</td><td>29.0</td><td>21.6</td><td>19.2</td><td>32.4</td><td>24.3</td></tr> <tr><td>Russia</td><td>17.0</td><td>25.9</td><td>11.1</td><td>28.8</td><td>26.3</td><td>25.0</td><td>27.6</td><td>39.3</td><td>23.9</td></tr> <tr><td>Romania</td><td>16.7</td><td>24.7</td><td>7.7</td><td>32.4</td><td>26.0</td><td>21.5</td><td>20.6</td><td>35.1</td><td>21.6</td></tr> <tr><td>Laggards</td><td>26.4</td><td>27.9</td><td>26.3</td><td>32.0</td><td>31.0</td><td>27.8</td><td>31.8</td><td>35.1</td><td>28.8</td></tr> </table> Както се вижда държавите са разделени в 4 групи: 1. Водачи 2. Следващи 3. Догонващи 4. Изоставащи В Израел, Индия, Япония, страните от Източна Европа, които не са членки на ЕС и много страни в Централна и Южна Америка има големи стартъп общности и рано или късно много от тях идват към Европейския пазар. България има шанса да се позиционира като входна врата за Европейския съюз - роля, която в момента играят Дания, Холандия, Естония, Полша, Люксембург, Унгария и др. За да може да се конкурира с посочените страни, България трябва да предложи равни и по-добри условия. Тринадесет държави- членки на Европейския съюз и Великобритания, посочени в таблицата по-долу, имат някаква форма на т.н. стартъп виза (основание за пребиваване с цел развитие на високотехнологичен и/или иновативен продукт и/или услуга):	Country	Culture and informal institutions	Formal institutions, regulation, and taxation	Market conditions	Physical infrastructure	Human capital	Knowledge creation and dissemination	Finance	Networking and support	EIDES scores	Denmark	100.0	83.9	93.7	98.1	87.4	81.9	68.2	72.5	80.7	Sweden	87.4	74.6	73.8	71.7	85.9	93.4	71.4	66.3	75.6	Luxembourg	80.4	100.0	45.1	100.0	68.9	66.0	90.2	80.6	74.0	Ireland	97.3	81.4	51.1	68.7	98.4	75.9	78.3	59.2	72.4	Leaders	91.3	85.0	65.9	94.7	85.2	79.3	77.0	74.1	75.6	Germany	72.2	79.2	100.0	61.3	54.4	85.6	57.7	55.2	63.8	United Kingdom	80.0	80.6	97.4	63.0	78.3	71.8	96.4	62.5	63.7	Netherlands	95.2	83.1	69.1	76.9	76.1	95.4	70.5	61.4	62.2	Ireland	69.4	62.9	97.7	43.1	51.3	63.0	52.0	77.9	61.3	Belgium	63.4	51.4	69.3	55.3	53.6	61.7	54.2	56.0	57.6	Austria	62.5	61.3	48.2	66.7	54.6	66.3	44.7	45.3	54.3	Malta	39.3	67.8	77.9	52.4	47.3	61.9	50.5	59.9	54.3	Estonia	55.2	54.7	30.0	45.8	66.9	46.3	75.1	62.3	51.0	France	53.9	44.9	60.8	49.0	43.7	46.4	50.8	56.8	49.6	Followers	65.7	65.1	72.3	57.1	58.5	66.5	62.4	58.7	57.5	Spain	36.8	36.4	42.4	48.5	58.9	34.6	47.0	58.1	44.2	Czech Republic	45.5	36.8	68.9	39.8	40.6	61.1	39.3	29.5	42.3	Lithuania	32.1	35.7	47.0	48.2	42.9	31.6	51.1	47.3	40.6	Slovenia	36.4	36.5	40.6	36.7	43.6	47.6	32.5	42.5	38.4	Portugal	29.4	40.2	30.6	52.6	45.1	35.8	35.2	42.2	38.1	Cyprus	34.1	45.4	29.1	42.5	31.2	31.7	47.5	39.4	36.3	Catchers-up	35.7	38.5	43.1	44.7	43.7	40.4	42.1	43.2	40.0	Poland	34.5	32.0	33.3	41.0	29.0	28.8	36.9	31.3	32.9	Latvia	32.9	29.6	26.6	43.2	34.2	25.8	51.3	35.7	32.9	Italy	24.7	22.5	31.7	34.4	30.1	34.1	29.2	35.4	32.6	Croatia	25.7	31.4	42.0	30.8	35.7	21.8	30.6	35.6	30.5	Hungary	25.0	30.5	27.6	33.6	34.5	34.8	33.4	31.1	30.1	Slovakia	35.7	29.4	33.5	19.8	34.4	37.1	37.0	21.9	29.9	Greece	25.7	20.3	26.4	24.3	29.0	21.6	19.2	32.4	24.3	Russia	17.0	25.9	11.1	28.8	26.3	25.0	27.6	39.3	23.9	Romania	16.7	24.7	7.7	32.4	26.0	21.5	20.6	35.1	21.6	Laggards	26.4	27.9	26.3	32.0	31.0	27.8	31.8	35.1	28.8
Country	Culture and informal institutions	Formal institutions, regulation, and taxation	Market conditions	Physical infrastructure	Human capital	Knowledge creation and dissemination	Finance	Networking and support	EIDES scores																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																		
Denmark	100.0	83.9	93.7	98.1	87.4	81.9	68.2	72.5	80.7																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																		
Sweden	87.4	74.6	73.8	71.7	85.9	93.4	71.4	66.3	75.6																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																		
Luxembourg	80.4	100.0	45.1	100.0	68.9	66.0	90.2	80.6	74.0																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																		
Ireland	97.3	81.4	51.1	68.7	98.4	75.9	78.3	59.2	72.4																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																		
Leaders	91.3	85.0	65.9	94.7	85.2	79.3	77.0	74.1	75.6																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																		
Germany	72.2	79.2	100.0	61.3	54.4	85.6	57.7	55.2	63.8																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																		
United Kingdom	80.0	80.6	97.4	63.0	78.3	71.8	96.4	62.5	63.7																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																		
Netherlands	95.2	83.1	69.1	76.9	76.1	95.4	70.5	61.4	62.2																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																		
Ireland	69.4	62.9	97.7	43.1	51.3	63.0	52.0	77.9	61.3																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																		
Belgium	63.4	51.4	69.3	55.3	53.6	61.7	54.2	56.0	57.6																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																		
Austria	62.5	61.3	48.2	66.7	54.6	66.3	44.7	45.3	54.3																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																		
Malta	39.3	67.8	77.9	52.4	47.3	61.9	50.5	59.9	54.3																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																		
Estonia	55.2	54.7	30.0	45.8	66.9	46.3	75.1	62.3	51.0																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																		
France	53.9	44.9	60.8	49.0	43.7	46.4	50.8	56.8	49.6																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																		
Followers	65.7	65.1	72.3	57.1	58.5	66.5	62.4	58.7	57.5																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																		
Spain	36.8	36.4	42.4	48.5	58.9	34.6	47.0	58.1	44.2																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																		
Czech Republic	45.5	36.8	68.9	39.8	40.6	61.1	39.3	29.5	42.3																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																		
Lithuania	32.1	35.7	47.0	48.2	42.9	31.6	51.1	47.3	40.6																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																		
Slovenia	36.4	36.5	40.6	36.7	43.6	47.6	32.5	42.5	38.4																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																		
Portugal	29.4	40.2	30.6	52.6	45.1	35.8	35.2	42.2	38.1																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																		
Cyprus	34.1	45.4	29.1	42.5	31.2	31.7	47.5	39.4	36.3																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																		
Catchers-up	35.7	38.5	43.1	44.7	43.7	40.4	42.1	43.2	40.0																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																		
Poland	34.5	32.0	33.3	41.0	29.0	28.8	36.9	31.3	32.9																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																		
Latvia	32.9	29.6	26.6	43.2	34.2	25.8	51.3	35.7	32.9																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																		
Italy	24.7	22.5	31.7	34.4	30.1	34.1	29.2	35.4	32.6																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																		
Croatia	25.7	31.4	42.0	30.8	35.7	21.8	30.6	35.6	30.5																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																		
Hungary	25.0	30.5	27.6	33.6	34.5	34.8	33.4	31.1	30.1																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																		
Slovakia	35.7	29.4	33.5	19.8	34.4	37.1	37.0	21.9	29.9																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																		
Greece	25.7	20.3	26.4	24.3	29.0	21.6	19.2	32.4	24.3																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																		
Russia	17.0	25.9	11.1	28.8	26.3	25.0	27.6	39.3	23.9																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																		
Romania	16.7	24.7	7.7	32.4	26.0	21.5	20.6	35.1	21.6																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																		
Laggards	26.4	27.9	26.3	32.0	31.0	27.8	31.8	35.1	28.8																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																		

Елементи на оценката	Аргументация																																																															
	<table><tr><th>Виза</th><th>Държава</th><th>Продължителност на визата</th><th>Процес за кандидатстване</th></tr><tr><td>Startup Denmark</td><td>Дания</td><td>2 години</td><td>6 седмици</td></tr><tr><td>Estonia Startup Visa</td><td>Естония</td><td>1.5 години</td><td>Няма информация</td></tr><tr><td>Finnish Startup Permit</td><td>Финландия</td><td>2 години</td><td>38 дни</td></tr><tr><td>French Tech Visa for Founders</td><td>Франция</td><td>4 години</td><td>3 месеца</td></tr><tr><td>Ireland Startup Visa</td><td>Ирландия</td><td>Безсрочно</td><td>Няма информация</td></tr><tr><td>Italian Startup Visa</td><td>Италия</td><td>1 година</td><td>Няма информация</td></tr><tr><td>Startup Latvia</td><td>Латвия</td><td>3 години</td><td>Няма информация</td></tr><tr><td>Startup Visa Lithuania</td><td>Литва</td><td>1 година</td><td>Няма информация</td></tr><tr><td>Dutch Startup Visa</td><td>Холандия</td><td>1 година</td><td>90 дни</td></tr><tr><td>Self-Employed Persons Visa</td><td>Норвегия</td><td>1 година</td><td>6 седмици</td></tr><tr><td>Startup Portugal</td><td>Португалия</td><td>2 години</td><td>до 30 работни дни</td></tr><tr><td>Spanish Startup Visa</td><td>Испания</td><td>1 година</td><td>в рамките на 10 дни</td></tr><tr><td>Sweden's Residence Permit for the Self-Employed</td><td>Швеция</td><td>2 години</td><td>Няма информация</td></tr><tr><td>UK Entrepreneurial Visa</td><td>Великобритания</td><td>3 години и 4 м</td><td>до 15 дни</td></tr></table>				Виза	Държава	Продължителност на визата	Процес за кандидатстване	Startup Denmark	Дания	2 години	6 седмици	Estonia Startup Visa	Естония	1.5 години	Няма информация	Finnish Startup Permit	Финландия	2 години	38 дни	French Tech Visa for Founders	Франция	4 години	3 месеца	Ireland Startup Visa	Ирландия	Безсрочно	Няма информация	Italian Startup Visa	Италия	1 година	Няма информация	Startup Latvia	Латвия	3 години	Няма информация	Startup Visa Lithuania	Литва	1 година	Няма информация	Dutch Startup Visa	Холандия	1 година	90 дни	Self-Employed Persons Visa	Норвегия	1 година	6 седмици	Startup Portugal	Португалия	2 години	до 30 работни дни	Spanish Startup Visa	Испания	1 година	в рамките на 10 дни	Sweden's Residence Permit for the Self-Employed	Швеция	2 години	Няма информация	UK Entrepreneurial Visa	Великобритания	3 години и 4 м	до 15 дни
Виза	Държава	Продължителност на визата	Процес за кандидатстване																																																													
Startup Denmark	Дания	2 години	6 седмици																																																													
Estonia Startup Visa	Естония	1.5 години	Няма информация																																																													
Finnish Startup Permit	Финландия	2 години	38 дни																																																													
French Tech Visa for Founders	Франция	4 години	3 месеца																																																													
Ireland Startup Visa	Ирландия	Безсрочно	Няма информация																																																													
Italian Startup Visa	Италия	1 година	Няма информация																																																													
Startup Latvia	Латвия	3 години	Няма информация																																																													
Startup Visa Lithuania	Литва	1 година	Няма информация																																																													
Dutch Startup Visa	Холандия	1 година	90 дни																																																													
Self-Employed Persons Visa	Норвегия	1 година	6 седмици																																																													
Startup Portugal	Португалия	2 години	до 30 работни дни																																																													
Spanish Startup Visa	Испания	1 година	в рамките на 10 дни																																																													
Sweden's Residence Permit for the Self-Employed	Швеция	2 години	Няма информация																																																													
UK Entrepreneurial Visa	Великобритания	3 години и 4 м	до 15 дни																																																													
	В допълнение на посочените 14 страни в сравнителната таблица режим на стартъп виза имат още: Люксембург, Австрия, Унгария, Кипър, Чехия, Германия и нашата съседка Гърция. Гореизложеното налага да се актуализира настоящата уредба на стартъп визата в чл. 24п от ЗЧРБ и Правилника за прилагане към закона по начин, който, от една страна, ефективно обслужва спецификите, свързани със стартирането и развитието на високотехнологична и/или иновативна компания в България, а от друга предоставя еднакъв или по-благоприятен режим на пребиваване тук в сравнение с други държави от ЕС и извън него. В действащата нормативна уредба и в частност в чл.24п от ЗЧРБ са предвидени условията, при които граждани на страни, които не са членки на ЕС, могат да пребивават на територията на България																																																															

Елементи на оценката	Аргументация
	въз основа на издадено удостоверение за високотехнологичен и/или иновативен проект, наречено “Стартъп виза”. В сегашния вариант на текста на чл. 24п са налице няколко нормативни пречки, които правят издаването на разрешение за пребиваване въз основа на издадена стартъп виза, невъзможно, както следва: 1. В текста на чл.24п, ал. 1 се посочва, че удостоверение за високотехнологичен и/или иновативен проект, наречено “Стартъп виза”, се издава от министъра на икономиката. С идването на власт на 47-то Народно събрание се извършиха редица структурни промени в изпълнителната власт, една от които преобразуването на министерството на икономиката в две други отделни министерства. Към момента няма министър на икономиката по смисъла на чл.24п, ал. 1, който да е оправомощен да издава стартъп визи, респ. да ги отнема в определени случаи. Няма и действащ орган, който да уведомява дирекция “Миграции” при отпадане на основанието за разрешение за пребиваване. 2. Не са предвидени изрични изисквания към чужденците, желаещи да придобият разрешение за пребиваване на основание чл. 24п, да докажат наличие на достатъчно средства за издръжка и валидна здравна застраховка по време на престоя си в България. Липсата на такива изисквания би могла да натовари излишно българската здравна и социалноосигурителна система. 3. Заложено е условие за чужденците да са съдружници/акционери в българско търговско дружество и да притежават над 50 % от капитала, също не намира практическа подкрепа. Подобно изискване (с критерий за процент участие) ограничава голяма част от потенциалните кандидати за стартъп виза, доколкото придобиването на дялове/акции в такъв размер от действащо дружество са свързани с голяма инвестиция, която малцина биха направили преди да са уредили статута си в България. Важно е и че в сравнително голям процент от случаите, т. нар. стартъп компании имат повече от двама съдружници (често трима или четирима) при тяхното учредяване, които предоставят нужните разнородни компетенции за успешното реализиране на компанията. 4. Не е предвиден и текст, който да урежда т. нар. “събиране на семейства” - процедура, от която чужденец, решил да се установи трайно в България и създал вече семейство в друга държава, несъмнено би намерил за необходима.

Елементи на оценката	Аргументация
	Едновременно с горното, нужно е и допълнение в Правилника за прилагане на Закона за чужденците в Република България, с което да се попълни нормативна празнота. Трябва да се създаде нов член, който предвижда, че към задължителния набор документи, които се подават при кандидатстване за разрешение за продължително пребиваване от чужденци, получили стартър виза, се прилага и заверено копие на удостоверение за високотехнологичен и/или иновативен проект. Към момента не е налице такава уредба. Гореописаните проблеми следва да се решат чрез изменения и допълнения на текущата уредба, доколкото са налице нормативни празноти и неуредици.
Заинтересовани групи	• Всички предприемачи; • Фондовете за дялово и рисково инвестиране; • Бизнес ангели и инвеститори; • Стартър компаниите; • Т.н. споделени работни пространства (coworking spaces); • Работници и служители; • Всички държавни институции.
Анализ на разходи и ползи	Не се очакват негативни последици за идентифицираните групи заинтересовани лица. Въвежда се необходимата работеща правна рамка, за да може граждани на трети страни да започнат и развият проект, предвиждащ извършване на високотехнологична и/или иновативна дейност в страната. Приемането на предложението ще предостави възможност страната да се позиционира като една от възможните точки за стартиране на бизнес на територията на Европейския съюз, ще се предостави възможност за развитие на новите технологии, въвеждане на ноу-хау за родните предприемачи, засилване на конкуренцията, привличането на квалифицирани служители, увеличаване дела в икономиката на иновативните предприятия, борба с демографската криза и други. Към днешна дата България се състезава с другите държави от Европа за привличането на бизнес и талант. Ако не предприемем промени в посока работещ механизъм за предоставяне на разрешения за пребиваване въз основа на стартър виза, ние няма как да се конкурираме с другите страни, които имат подобна виза.

Елементи на оценката	Аргументация
	Сериозен риск е фактът, че България има изоставаща позиция относно иновациите и новите технологии. Шансът ни да се придвижим напред е създавайки условия за т.нар. “индустрии на бъдещето”. При липсата на достатъчно талант и умения в нашите собствени хора е много важно да създадем условия, така че чуждите стартапи да идват лесно тук. В противен случай ние ще задълбочим изоставащата си позиция и рискуваме дори да изпаднем в ситуация на изолация спрямо останалите страни от ЕС по отношение на стартап екосистема. Считаме, че затворената врата пред чуждестранните стартапи обрича нашата икономика на инертност и евентуално замиране. Шансът за една индустрия да продължи да се развива са точно стартапите и малките иновативни компании. Ако едно законодателство е създадено, за да поддържа комфорта само на съществуващия бизнес в една индустрия, то тази индустрия е обречена рано или късно да изчезне. България има нужда от трансформация на икономическия си модел и за да се случи това имаме нужда от силни стартап компании, които бързо да създават, въвеждат и комерсиализират иновации. Същевременно, имаме нужда от чуждестранно добро влияние - както от повече чуждестранни предприемачи в страната ни, така и от техния опит, знания и умения. Привличайки, например, много на брой стартап от Израел, Канада или Япония ние ще привлечем и вниманието на техните инвеститори. Това ще увеличи шансовете на нашите компании да получат чуждестранни инвестиции и да достигнат до нови пазари. Считаме, че е напълно реалистично в следващите 10 години България да достигне резултатите на страни като Чехия и Полша и да се доближи до стандарта на Централна Европа. Вярваме, че България може да се поучи много от Израел. Приликите, освен в размера на страните ни, са и в това, че подобно на Израел, ние сме заобиколени от страни, които не са много добре развити и трябва да се борим за експорт на по-далечни разстояния. Израел е, може би, една от страните с най-рестриктивни политики по отношение на миграция, но те имат всички възможни визии, свързани със стартапи, предприемачи и привличане на висококвалифицирани кадри. Борейки се за влизане в Шенген ние също като тях трябва да полагаме всички необходими мерки, за да защитаваме външната граница на ЕС, но както тях ние можем с умни политики да сме с отворени врати за иновативния бизнес, идващ към Европа. Поставяйки България на картата на световната стартап общност ние даваме по-добри шансове на нашите стартапи да се развият като световно разпознаваеми брандове. Крайно време е България

Елементи на оценката	Аргументация
	да има своя "Skype", но за да се случи това са нужни още промени. За разлика от Естония, България няма за съседни страните, създали Nokia и Erikson, но ние можем да добием нужните знания, привличайки стартъпи от целия свят.
Административна тежест и структурни промени	1. Не се предвиждат и не са необходими административни промени, като закриване, сливане или създаване на нови административни структури. 2. Актуализира се съществуващо основание за пребиваване в страната – получаване на разрешение за продължително пребиваване въз основа на издадено удостоверение за за високотехнологичен и/или иновативен проект, наречен "Стартъп виза". Режимът на пребиваване е свързан с наличието на такова удостоверение за чужденеца.
Въздействие върху нормативната база	Не са необходими непосредствени или последващи промени в други нормативни актове в резултат от приемането на законодателната инициатива.

ВНОСИТЕЛИ:

Борислав Борисов
 Ивanka Мурел
 Димитър Митов
 Любен Ивков
 Мартин Димитров
 Димитър Кайджов
 Владимир Рачев
 Умил Мутафчиев
 Кремена Димитрова
 Иван Белев Белев
 Атанас Ван Савов